

Nelli Porthen
Tuire Tölli

Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto
Sosionomi (AMK)
Kirkon varhaiskasvatuksen ohjaaja
Varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus
Opinnäytetyö, 2019

“KERHO ON KIVA, LAPSEN OMA JUTTU!”

**VANHEMPIEN KOKEMUKSET SEURAKUNNAN
PÄIVÄKERHOISTA JOKELASSA**

TIIVISTELMÄ

Nelli Porthen, Tuire Tölli
Vanhempien kokemukset seurakunnan päiväkerhoista Jokelassa
38 s., 1 liite
kevät 2019
Diakonia-ammattikorkeakoulu, Helsinki
Sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkinto
Sosionomi (AMK) - kirkon varhaiskasvatus

Opinnäytetyön tavoitteena oli kehittää seurakunnan päiväkerhoja vanhempien toiveiden mukaisesti Tuusulan Jokelassa. Seurakunnassa järjestetään monipuolisesti varhaiskasvatus- ja perhetoimintaa. Vanhempien kokemukset seurakunnan päiväkerhotoiminnasta valittiin tutkimuskohteeksi, koska päiväkerhot tarjoavat valtakunnallisen varhaiskasvatuslain säädöksiin perustuvaa pedagogisesti ohjattua toimintaa. Varhaiskasvatus on osa suomalaista koulutusjärjestelmää, joka tukee lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia. Valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteet linjaavat myös kirkon varhaiskasvatusta. Opinnäytetyön aikana tehtiin yhteistyötä Tuusulan seurakunnan varhaiskasvatuksen ohjaajan kanssa.

Opinnäytetyössä toteutettiin kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Tutkimuksen aineisto kerättiin kysymyslomakkeella, jossa oli sekä monivalintakysymyksiä että avoimia kysymyksiä. Vanhemmat saivat kertoa kokemuksia sekä kehittämisehdotuksia päiväkerhoista.

Kysely toteutettiin Tuusulan seurakunnan Jokelan päiväkerhossa keväällä 2018. Kyselyyn osallistuminen oli vapaaehtoista ja vastaukset annettiin nimettömänä. Kysely tavoitti lähes kaikki vanhemmat ja jokainen vanhempi suhtautui siihen myönteisesti. Kyselyn avulla saatujen tulosten perusteella lähes kaikki vanhemmat olivat lähtökohtaisesti erittäin tyytyväisiä päiväkerhoon ja sen tarjoamaan sisältöön. Päiväkerho koettiin tärkeäksi sekä lapselle että vanhemmalle. Vanhempien vastauksien mukaan myös kristillisiä arvoja pidettiin tärkeinä. Kyselyn vastaukset ja kehittämisehdotukset seurakunnalle koottiin postereiksi, jotka toimitettiin seurakuntaan. Merkittävimmiksi kehittämisehdotuksiksi nousivat luonto- ja liikuntateemojen lisääminen. Tuusulan seurakunta voi hyödyntää tämän opinnäytetyön tuloksia suunnitellessaan ja kehittäessään päiväkerhotoimintaansa.

Asiasanat: kirkon varhaiskasvatus, päiväkerho, seurakunta

ABSTRACT

Nelli Porthen, Tuire Tölli

The parents' experiences of the parish day club in Jokela

38 p., and 1 appendix

spring 2019

Diaconia University of Applied Sciences

Bachelor's Degree Programme in Social Services

Bachelor of Social Services

Aim of the study was to develop parish's day clubs in Jokela, Tuusula to meet parents' expectations. The parish of Tuusula organizes wide range of activities for local children and families. Area of study was chosen to be based on parents' point of view as day clubs offer pedagogical activities according to the Finnish Early Childhood Education Act. The Early Childhood Education is a part of the Finnish education system, which supports children's holistic wellness. Principles of the national early education plan aligns also the basics of early educational activities offered by church. Cooperation was made with the parish of Tuusula throughout the process together with support of early educational supervisor.

Quantitative research method was used in this study. Quantitative data was collected through questionnaires which were filled by the parents of children in Jokela day club. Questionnaire included several multiple-choice questions, and few open questions. In open questions parents were able to give their ideas and expectations to develop parish's day club activities.

The questionnaire of this study was carried out two days' time in spring 2018 in the parish's day club in Jokela. The parents were asked for a permission to be involved in this study. Answering to the questionnaire was voluntary and parents were able to answer anonymously. Parents were very positive about this study and questionnaire reached almost all of them. The results of this questionnaire were good from the very beginning and all parents were satisfied with the day club and offered activities. The Parish's day club was meaningful for the families and they also appreciated Christian values. The collected answers and result of this study were shown in posters, which were delivered to the parish of Tuusula. Most important development areas were discovered to be sport and nature. The parish of Tuusula can use the results of this study in planning and developing their day clubs and activities.

Keywords: early childhood education, parish, day club

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 KIRKON VARHAISKASVATUS.....	5
2.1 Kirkon varhaiskasvatuksen historia ja periaate	5
2.2 Kirkon varhaiskasvatuksen toteuttaminen.....	7
2.3 Kirkon varhaiskasvatuksen asiantuntijat	8
2.4 Kasvatusyhteistyö seurakunnan varhaiskasvatuksessa.....	10
2.5 Kirkon varhaiskasvatuksen arviointi ja kehittäminen	12
3 VARHAISKASVATUS TUUSULAN SEURAKUNNASSA	14
3.1 Varhaiskasvatus kasvatuksen työalana	14
3.2 Päiväkerhot Jokelassa	15
4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	17
4.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tavoite	17
4.2 Aineiston keruu	18
4.3 Aineiston analysointi	19
5 TULOSTEN TARKASTELO	21
5.1 Kyselyn tulokset	21
5.2 Tulokset postereina	24
6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA.....	28
6.1 Tutkimustulosten luotettavuus ja eettisyys	28
6.2 Ajatuksia kirkon varhaiskasvatuksen nykytilanteen kehittämiseen.....	29
6.3 Pohdinta ja oma ammatillinen kasvu.....	30
LÄHTEET	32
LIITE 1. Kysely.....	36

1 JOHDANTO

Varhaiskasvatusta voidaan antaa päiväkodissa, perhepäivähoidossa tai muussa varhaiskasvatuksessa kuten kerhotoiminnassa. (Opetushallitus. Kasvatus. Koulutus ja tutkinnot). Varhaiskasvatus ja sen toteutuminen ovat olleet yhteiskunnallisessa keskustelussa Suomessa viime vuosina. Varhaiskasvatus on Suomessa tunnetusti laadukasta ja sen toivotaan säilyvän sellaisena tulevaisuudessakin. Laadukas varhaiskasvatus vaikuttaa lasten ja perheiden hyvinvointiin. Sen tukeminen on koettu suomalaisessa yhteiskunnassa tärkeäksi asiaksi. Valtakunnallinen Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016 -asiakirja (Vasu) linjaa myös seurakunnassa tehtävää varhaiskasvatusta. Tässä opinnäytetyössä olemme keskittyneet seurakunnan tarjoamaan varhaiskasvatukseen ja erityisesti Tuusulan Jokelassa järjestettävään päiväkerhotoimintaan

Varhaiskasvatusikäisille lapsille on Tuusulan seurakunnassa tarjolla monenlaista toimintaa. Esimerkiksi päiväkerhot, pyhäkoulut ja perhekerhot, tarjoavat lapsille kristillistä varhaiskasvatusta ja vanhemmille mahdollisuuden pieneen hengähdystaukoon. Vanhemman lepo hetki lisää hänen voimavarojaan huolehtia lapsesta, hänen tarpeistaan ja kasvatuksestaan. Erään vanhemman ajatus päiväkerhosta tulee esiin opinnäytetyömme otsikossa "Kerho on kiva, lapsen oma juttu!". Siinä kiteytyy yhden vanhemman kokemus, joka ilahduttaa lukijaa. Vanhemman ajatus on suora lainaus tekemämme kyselyn vastauksista.

Tämän työn tarkoituksena on vanhempien kokemusten ja kehittämis ehdotusten esille tuominen, joiden lapset osallistuvat päiväkerhotoimintaan Tuusulan evankelis-luterilaisen seurakunnan toimipaikassa Jokelassa. Suunnittelimme ja toteutimme opinnäytetyöhön liittyvän kyselyn yhteistyössä Tuusulan seurakunnan kanssa. Seurakunnalla on kyselyn tulosten perusteella mahdollisuus vahvistaa vanhempien tyytyväisyyden kokemusta ottamalla heidän toiveensa ja kehittämis-ideansa huomioon.

2 KIRKON VARHAISKASVATUS

2.1 Kirkon varhaiskasvatuksen historia ja periaate

Kirkon varhaiskasvatuksen perusta on Jeesuksen antamassa kaste- ja lähetyskäskyssä: ”Menkää siis ja tehkää kaikki kansat minun opetuslapsikseni: kastakaa heitä Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen” (Matt. 28:19.) Kristillisen ajattelun juuret ovat syntyneet jo yli 2000 vuotta sitten. Kristinuskon sanoma lapsista perustuu myös Raamattuun, jossa kerrotaan opetuslasten kysyneen Jeesukselta, kuka on suurin taivasten valtakunnassa. ”Silloin Jeesus kutsui luokseen lapsen, asetti hänet heidän keskelleen ja sanoi: Totisesti, ellette käänny ja tule lasten kaltaisiksi, te ette pääse taivasten valtakuntaan” (Matt. 18:2–3). Niin kutsutussa kultaisessa säännössä kehoitetaan ihmisiä tekemään toisille niin kuin toivovat itselleen tehtävän. Tämä perustuu myös Jeesuksen opetukseen vuorisaarnassa. (Clifford & Burke 2009, 69.) Vuorisaarnassa Jeesus sanoi: ”Kaikki minkä tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää te heille” (Matt. 7:12).

Päiväkerhotyö on ollut kirkon varhaiskasvatuksen ensimmäinen muoto. Sen juuret ulottuvat vuoteen 1945, jolloin Turun tuomiokirkkoseurakunnassa alettiin lapsille järjestää leikkikouluja. Seurakuntien päiväkerhotyön suurin kasvu ajoittuu 1960-luvun alkuun. Sen syntyyn vaikuttivat muun muassa yhteiskunnalliset muutokset. Naisten työssäkäynti kodin ulkopuolella lisääntyi, joten äidit tarvitsivat lapsilleen turvallisen hoidon työpäivänsä ajaksi. Seurakunnat halusivat myös osallistua pikkulapsiperheen arjen tukemiseen, ja niin päiväkerhojen organisointi vahvistui. Päiväkerhot ovat tukeneet myös vanhempia, koska lapsi on voitu viedä kerhoon päivän ajaksi, jolloin väsyneellä vanhemmalla on ollut mahdollisuus levätä. (Launonen 2008, 228.)

Seurakunnan tarjoama päiväkerho on ollut hyvä vaihtoehto silloin, kun lapselle on riittänyt osa-aikainen varhaiskasvatus. Seurakunnilla on päiväkerhotoiminnan toteuttamisesta pitkä perinne ja toiminta on vuosien myötä monipuolistunut ja ammatillistunut. Jotta päiväkerhotoiminnan olisi mahdollisuus jatkua laadukkaana tulevaisuudessakin, tulee sen pystyä vastaamaan perheiden tarpeisiin ja kehittämään toimintaansa sen mukaisesti.

Kirkon varhaiskasvatus tarjoaa lapsille kristillisiä arvoja. Lapset ovat luontaisen uteliaita ja kiinnostuneita ympäröivästä maailmasta ja sen monista eri ilmiöistä. Kirkon varhaiskasvatuksessa toteutetaan kristillistä kasvatusta, jossa esimerkiksi maailman luomisen kertomus voi antaa vastauksia lapsen tiedonjonon tarpeisiin. Kristillinen kasvatus perustuu hyvään ja tukee jokaista oman merkityksensä löytämisessä. (Muhonen & Tirri 2008, 71.) Kristillisen kasvatuksen ihmiskuva on lähtökohtaisesti se, että jokainen ihminen on itsessään arvokas ja täydellinen Jumalan silmissä. Jokainen on riittävä Jumalan luomana, omana itsenään. Siihen ei tarvita tekoja eikä hyveitä, jotka toimisivat ihmisen uskon todisteena. Kristillisessä kasvatuksessa kannustetaan pohdiskeluun Jumalan läheisyydessä ja vuoropuhelussa Jumalan kanssa. (Riekkinen 2008, 88–89.)

Kirkon varhaiskasvatuksessa on tilaa avoimelle ihmettelylle ja lasten uskonnollisille kysymyksille. Kun lapsi saa luottavaisesti kysellä ja tunnelma uskonnollisten asioiden äärellä pysyy avoimena, ei pääse syntymään lukkiutumiseen viittaavaa ilmiötä, jolloin lapsi ei uskalla kysyä häntä askarruttavista asioista. Tällainen voi syntyä, jos aikuinen antaa liian valmiita vastauksia tai lapsen kysymykset sivuutetaan. Päiväkerhoissa ja muussa seurakunnan lapsille ja perheille suunnatussa toiminnassa voidaan yhdessä ihmetellä ja etsiä vastauksia Jumala-asioihin. Aikuisen ja lapsen välisessä vuorovaikutuksessa pidetään tärkeänä lapsen oikeutta kysyä ja ihmetellä eri ilmiöitä ja asioita. Kysymysten esittäminen on lapsen kehittymisen kannalta merkittävää. Vuorovaikutus aikuisen ja lapsen välillä on uskonnonpedagogisessa perinteessä keskeisessä roolissa. (Luodeslampi 2013, 50.) Uskonnonpedagogiikassa tarkastellaan uskontokasvatuksen käytäntöä ja teoriaa (Itä-Suomen Yliopisto. Teologian osasto. Opiskelu. Läntinen teologia. Oppiaineet. Uskonnonpedagogiikka).

Varhaiskasvatus kuuluu suomalaisessa yhteiskunnassa yhtenä osana koulutusjärjestelmään ja tämä on tärkeä osa lapsuuden elämänvaihetta. Lapsen kasvatuksessa päävastuu on vanhemmilla, mutta kodeilla on mahdollisuus saada tukea kasvatustehtävänsä esimerkiksi varhaiskasvatuksesta. Se tukee lasten hyvinvointia ja oppimista. Vanhemmat voivat itse päättää lapsensa osallistumisesta varhaiskasvatukseen. Suomessa siihen ovat oikeutettuja kaikki alle kouluikäiset lapset. Varhaiskasvatuksen asiantuntijavirastona toimii opetushallitus, jonka teh-

tävänä on laatia ja päättää valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. (Opetushallitus. Kasvatus. Koulutus ja tutkinnot.) Myös laissa (Varhaiskasvatuluslaki, 540/2018, 2§) säädetään varhaiskasvatuksesta: ”Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.”

2.2 Kirkon varhaiskasvatuksen toteuttaminen

Seurakunnassa päiväkerho toimii osana kirkon tarjoamaa varhaiskasvatusta. Se poikkeaa yhteiskunnallisesta varhaiskasvatuksesta siten, että seurakunnan tarjoamassa varhaiskasvatuksessa on mukana kristillisiä arvoja. Valtakunnallisen Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016 -asiakirjan linjaukset näkyvät kirkon varhaiskasvatustyössä. Toiminnan tulee olla pedagogisesti perusteltua ja lapsen etu tulee huomioida. Kirkolla ei ole omaa varhaispedagogiikkaa, mutta kirkon toiminnassa sitoudutaan valtakunnallisen varhaiskasvatuluslain säädöksiin. Seurakunta ja kunta on mainittu yhteistyökumppaneiksi uudessa valtakunnallisessa varhaiskasvatussuunnitelmassa. (Kirkkohallituksen yleiskirje 2018.)

Seurakunta sitoutuu toteuttamaan lapsiin ja perheisiin liittyvää toimintaansa yleisiin pedagogisiin ohjeistuksiin. Lisäksi kunnan ja seurakunnan yhteistyön tulee toimia perusteiden mukaisesti. Vasun perusteissa lapsi ja hänen toimijuutensa nostetaan näkyvämmäksi ja hänen osallisuuttaan toimijana vahvistetaan entistä enemmän. Sekä kunnallisessa että seurakunnan tarjoamassa varhaiskasvatuksessa ympärillä olevien aikuisten toiminta antaa lapselle mallin siitä, miten muita ihmisiä kunnioitetaan ja kohdellaan. (Petäjä & Ojell 2017, 87–89.) Lisäksi kirkon varhaiskasvatuksen kehittämisen asiakirja (VAKE), Lapsi on osallinen, käsittelee kirkon lähtökohtia, haasteita ja kehittämissuunnitelmia kirkon varhaiskasvatuksessa (VAKE 2008, 7).

Lapset seurakuntalaisina -kehittämissasiakirja puolestaan tarkastelee erityisesti tämän hetken näkökulmia ja painotuksia kirkon varhaiskasvatuksessa, ja se on ”Lapsi on osallinen” kehittämissuunnitelman päivitys. Kehittämissasiakirjat perustuvat Meidän kirkko -strategiaan, ja niiden yhteisiä lähtökohtia ovat muun muassa

kokonaisvaltainen ihmiskäsitys, osallisuus ja seurakuntalaisuus. (Sakasti. Seurakuntatyö. Kasvatus. Varhaiskasvatus.)

Kirkon varhaiskasvatuksessa korostetaan kasvurauhaa, jossa jokaisella lapsella on lupa kasvaa myös uskon ja hengellisyyteen liittyvissä asioissa omassa persoonallisessa tahdissa. Lapsella on oikeus tulla rakastetuksi ja hyväksytyksi. Lapsen kasvulle on annettava tilaa ja aikaa. (Ojell 2013, 18.) Kristillinen arvopohja on osa suomalaista kulttuuriperintöä ja länsimainen kulttuuritraditio pohjautuu läheisesti kristillisiin arvoihin ja ihmiskäsitykseen. Kirkoissa sekä paikallisissa seurakunnissa on monille suomalaisille merkityksellisiä sekä sivistäviä elementtejä, jotka tukevat kristillistä sekä kulttuurista traditiota. (Petäjä & Ojell 2017, 87–89.) Kirkon varhaiskasvatuksessa myös dialogisuudella on keskeinen arvo. Viime kädessä kyse on sekä yhteiskunnan että kirkon arvojen vaalimisesta ja välittämisestä lapselle. Dialogisuus rakentuu niin lapsen, työntekijän kuin perheiden yhteisen ymmärryksen etsimisestä ja luomisesta. Kristillisen elämäntutkimuksen vahvistaminen ja tukeminen toimii kirkon varhaiskasvatuksessa kantavana periaatteena. (Kekkonen, Lehti & Tirkkonen 2017, 72.)

Toiminnan suunnittelu on liittynyt varhaiskasvatuksen toteuttamiseen myös kirkon puolella. Seurakunnassa etukäteissuunnittelulla on vahva perinne, joka seuraa kristillisen kasvatuksen tuomasta vastuuajatuksesta. Toisaalta suunnittelun vastapuolena esiintyy myös spontaania suunnittelukulttuuria, jolloin ajatellaan, että lapsen äänelle jää enemmän tilaa. Seurakunnan varhaiskasvatuksen toimintaa suunnittelee seurakunnan moniammatillinen tiimi, jossa mukana ovat muun muassa varhaiskasvatuksen ohjaaja ja lastenohjaaja. (Saarinen 2013, 118.)

2.3 Kirkon varhaiskasvatuksen asiantuntijat

Seurakunnan varhaiskasvatus- ja perhetoiminnassa on laaja-alaista osaamista. Tuusulan seurakunnassa toimii varhaiskasvatuksen ohjaaja, joka suunnittelee ja koordinoi varhaiskasvatus- ja perhetyötä. Pätevyyden tähän työhön saa Diakonia-ammattikorkeakoulun sosionomin (AMK), varhaiskasvatuksen ohjaajan tutkinnon suorittamalla, joka on vähintään 210 opintopisteen laajuinen sosiaali- ja

terveysalan ammattikorkeakoulututkinto. Tutkinto sisältää vähintään 60 opintopisteen laajuiset varhaiskasvatuksen ja sosiaalipedagogiikan opinnot. Lisäksi sen tulee sisältää piispainkokouksen päätöksen mukaiset 90 opintopistettä teologisia, kirkon ja seurakunnan työhön sekä kirkon varhaiskasvatukseen liittyviä opintoja. (Kirkon säädöskokoelma 124 2017, 3§.) Kirkon varhaiskasvatuksen ohjaajan työssä ydinosaamisalueet ovat hengellisen ja pedagogisen työn osaaminen, yhteisöllinen ja yhteiskunnallinen osaaminen sekä organisaatio- ja kehittämisosaaminen. Työn keskiössä ovat lapset, perheet ja heidän hyvinvointinsa tukeminen, kuunteleminen, varhainen vaikuttaminen sekä kristillisten arvojen läsnäolon edistäminen arjessa ja juhlassa. (Kirkon varhaiskasvatuksen ohjaajan ydinosaaminen 2011.)

Kirkon varhaiskasvatuksen ohjaajan työ on moniammatillista yhteistyötä, jossa varhaiskasvatuksenohjaajat voivat työskennellä esimerkiksi papin, kanttorin, nuorisotyönohjaajan ja diakonin sekä muiden seurakunnassa työskentelevien asiantuntijoiden kanssa. Päiväkerhossa työskentelee useita lastenohjaajia, jotka ovat kirkon alan koulutuksen suorittaneita. Lisäksi päiväkerhoissa vieraillee varhaiskasvatuksen erityisopettaja tarpeen vaatiessa. Järvenpään seurakuntaopistolla voi opiskella kasvatustieteiden ja ohjausalan perustutkinnon. Opintoissa voi suuntautua lastenohjaajaksi valitsemalla opinnoissaan varhaiskasvatuksen ja perhe-toiminnan osaamisalan. Tutkinto on ollut aiemmin nimellä lapsi- ja perhetyön perustutkinto, mutta ammatillisen koulutuksen tutkintorakenne uudistui 1.1. 2018, ja sen myötä tutkinnon nimi vaihtui. (Seurakuntaopisto 2019.)

Seurakunnassa työskentelyn edellytyksenä on, että myös lastenohjaajan tutkintoon sisältyy piispainkokouksen hyväksymiä opintoja seurakunnan ja kirkon alalta. Lastenohjaaja työskentelee seurakunnassa sekä kouluikäisten että alle kouluikäisten lasten parissa. Lastenohjaajan tehtävänä on lapsen kristillisen kasvatuksen ja hengellisen kasvun edistäminen. Lastenohjaajan tehtäviin kuuluu myös lapsesta huolehtiminen ja lapsen ohjaaminen päivän eri tilanteissa. Lastenohjaaja kohtaa päivittäin myös lasten vanhempia. Vanhempien ajatusten ja ehdotusten kuunteleminen sekä säännöllinen kuulumisten vaihto lapsen päiväkerhon tapahtumista edistävät molemminpuolista kasvatusyhteistyötä. (Lastenohjaajan ydinosaaminen 2010.)

2.4 Kasvatusyhteistyö seurakunnan varhaiskasvatuksessa

Kristillinen ihmiskäsitys on perusta seurakunnassa tehtävälle kasvatusyhteistyölle. Sen mukaan jokainen ihminen, niin aikuinen kuin lapsikin, on arvokas ja ainutlaatuinen, Jumalan luoma. Tämä vaikuttaa siihen, miten toinen ihminen kohdataan ja miten toimii esimerkiksi silloin, kun toinen puhuu. On tärkeää pysähtyä ja pohtia, kuuntelenko ja katsonko kohdatessa työntekijänä toisia ihmisiä silmiin vai teenkö muuta samaan aikaan. (Mattila 2013, 60–61.) Kasvatusyhteistyöstä puhuttaessa tarkoitetaan vanhemman ja ammattilaisen suhdetta, jossa on tavoitteena toimia tasavertaisesti, toista arvostaen ja toiseen luottaen. (Alasuutari 2010, 16.)

Kasvatusyhteistyön lähtökohtana on kohtaaminen. Seurakunnan lastenohjaajien ja kerholaisten vanhempien vuorovaikutus tulee sujua dialogisesti ja toinen toisiaan arvostaen ja kunnioittaen. Dialogiseen käsitteeseen liitetään ominaisuuksia kuten oikeudenmukaisuus, tasavertaisuus, vastavuoroisuus ja luottamus. Seurakunnassa työskentelevät kirkon varhaiskasvatuksen ohjaaja tai lastenohjaaja voivat olla vanhempien rinnalla jakamassa kasvatusyhteistyötä. Heillä on ammatillinen työote, ja sen keskiössä on lapsi ja hänen kasvunsa, kehityksensä sekä hyvinvointinsa tukeminen. (Haapsalo 2013, 144, 146).

Toimivan kasvatusyhteistyön perustana on perheiden osallisuus ja vuorovaikutus. Kasvatusyhteistyö näkyy ja toteutuu päivittäin, kun vanhemmat tuovat sekä hakevat lastaan päiväkerhosta. Vanhemmat sekä ohjaaja voivat vaihtaa lapsen kuulumisia kohdatessaan sekä ottaa esille asioita, jotka ovat herättäneet kysymyksiä. Useimmat vanhemmat kuuntelevat mielellään, kuinka lapsen aika päiväkerhossa on sujunut, ja kertovat myös ohjaajalle lapseen liittyviä asioita. (Haapsalo 2013, 144.) Vanhempien osallisuudella on merkitystä myös lapsen kokemukseen siitä, että häntä ja hänen perhettään kunnioitetaan ja arvostetaan. Tämä puolestaan vaikuttaa positiivisesti lapsen identiteetin kehitykseen, jonka tukemiseen vaikuttavat myös tasa-arvo, yhdenvertaisuus ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus. (Paavola 2017, 198–199.) Vanhemmille sopivat yhteistyö- ja viestintäkeinot lisäävät rakentavaa vuoropuhelua ohjaajan ja vanhempien välillä.

Vanhemmille tulee antaa mahdollisuus tuoda esiin, miten he kokevat kasvatusyhteistyön ja mitä toiveita heillä on yhteistyöhön liittyen. (Järvinen, Laine & Hellman-Suominen 2009, 118.)

Joskus kasvatusyhteistyössä voi ilmetä haasteita. Perherakenteet ovat muuttuneet viime vuosina, ja vanhempien elämässä voi olla esimerkiksi työttömyyttä, parisuhteeseen liittyviä haasteita sekä päihde- ja mielenterveysongelmia. Osalla vanhemmista voi olla myös kielteinen asenne kasvatusyhteistyötä kohtaan, jolloin he eivät välttämättä halua olla aktiivisesti vuorovaikutuksessa seurakunnan ohjaajien kanssa. Ohjaajan tulee osata ottaa huomioon perheiden erilaiset taustat ja yrittää mahdollisuuksiensa mukaan saada muodostettua rakentava ja kannustava keskusteluyhteys vanhempien kanssa. Tämä edellyttää aitoa kuuntelemista. Ohjaaja voi rohkaista vanhempia jakamaan asioita ja olla mukana tuke-
massa heidän vanhemmuuttaan. (Haapsalo 2013, 145.)

Lapsen aloittaessa seurakunnan päiväkerhossa ohjaajalla on ammatillinen vastuu rakentaa vuorovaikutuksellinen suhde lapsen ja hänen perheensä kanssa. Lapsi tulee usein ensimmäistä kertaa hoitoon kodin ulkopuolelle, ja vanhemmat saattavat jännittää tai olla epävarmoja. Ohjaajan tulee huomioida vanhempien tunteet. Vanhemmille on tärkeää tietää, että lapsen päiväkerhoympäristö on turvallinen ja lapsen saatavilla on välittäviä aikuisia, jotka reagoivat lapsen tarpeisiin. Ohjaajan sekä vanhempien välillä vallitseva luottamus heijastuu myös lapseen ja lisää lapsen turvallisuuden tunnetta. (Haapsalo 2013, 147–148.)

Kasvatusyhteistyössä ohjaajalle keskeistä on osata arvioida ja reflektoida omaa toimintaa sekä kasvatukseen yleensä että yhteistyössä vanhempien kanssa. Ohjaajan on tärkeää tutkia omia arvojaan, asenteitaan ja vuorovaikutustaitojaan, sillä kasvatusyhteistyö on jatkuva prosessi. Kasvatusyhteistyössä käytetään myös dokumentointia. Päiväkerhossa dokumentointi tarkoittaa esimerkiksi lapsen omaa kerhovihkoa, jonka kautta viestit välittyvät kodin ja päiväkerhon välillä. (Haapsalo 2013, 150–152.) Vanhempien kanssa tapahtuvat kohtaamiset kerhopäivinä, seurakunnan retkissä, juhlissa ja muissa tapahtumissa ovat luontevia tilanteita ohjaajan ja vanhemman välisen vuorovaikutuksen vahvistamiseen ja tukemiseen. (Järvinen, Laine & Hellman-Suominen 2009, 164.) Kun suoritimme

seurakunnan varhaiskasvatuksessa opintoihimme liittyvää harjoittelua, havaitsimme, että kerhokauden alkaessa vanhemmat ja lastenohjaajat kävivät myös kasvatust keskustelua. Kasvatust keskustelussa käytiin läpi lapseen ja perheeseen liittyviä olennaisia asioita. Keskustelun tueksi oli laadittu kirjallisia kysymyksiä, joihin vanhemmilla on mahdollisuus vastata jo etukäteen.

Opinnäytetyössä toteutettu kysely on yksi konkreettinen esimerkki kasvatusyhteistyöstä. Perheiden näkökulmat otettiin huomioon tekemällä heille kysely. Heidän kokemuksensa antavat arvokasta tietoa seurakunnalle. Seurakunnan tekemä työ ja sen toimintamallit välittävät perusarvoja, jotka kuuluvat kirkossa tehtävään työhön.

2.5 Kirkon varhaiskasvatuksen arviointi ja kehittäminen

Seurakuntien varhaiskasvatustyön tueksi on julkaistu sähköinen Vasu kirkossa -työkalupakki, joka selkiyttää Vasun keskeisiä tavoitteita ja sisältöjä. Sen tavoitteena on antaa tukea Vasun soveltamiseen seurakunnan varhaiskasvatuksessa. Vasu kirkossa -työkalupakkiin kuuluvat osa-alueet ovat lapsi ja lapsikäisyys, laaja-alainen osaaminen ja ilmiölähtöisyys, toimintakulttuuri, oppimiskäsitys, leikki, osallisuus, havainnointi sekä arviointi ja kehittäminen. (Sakasti. Seurakuntatyö. Kasvatus. Ajankohtaista.)

Kirkon varhaiskasvatuksen toimintaa on tärkeää arvioida ja kehittää monipuolisesti, säännöllisesti ja suunnitelmallisesti. Arviointia on hyvä tehdä sekä yksilötasolla (kerholainen) että yksikkötasolla (jokin määritelty päiväkerhoryhmä) mutta myös järjestäjätasolla (yksittäisen seurakunnan varhaiskasvatustoiminta). Varhaiskasvatustoiminnan kehittäminen on keskeisesti esillä myös uudessa Vassussa. Kehittämisen taustalla on ajatus siitä, että jokainen organisaatio voi oppia uutta ja toimintakulttuuri on avoin uuden omaksumiselle. Arvioinnin eräs tärkeä osa-alue on aikuisten vuorovaikutus ja pedagoginen toiminta. Jotta kehittämissytöitä voidaan johtaa oikeaan suuntaan, täytyy ensin saada tietoa kehitettävästä toiminnasta. Lasten ja perheiden mukaan ottaminen toiminnan uudistamiseen ja

arviointiin on myös keskeistä. Tiedon keruun avulla saadaan arvokasta tietoa toiminnan vahvuuksista ja kehittämiskohdista. (Sakasti. Seurakuntatyö. Kasvatus. Ajankohtaista.)

Kirkon varhaiskasvatuksessa on ollut perinne, jossa toimintaa on arvioitu vertaamalla sitä toimintasuunnitelmaan sekä tekemällä erilaisia kyselyjä. Useimmat seurakunnat toteuttavat kyselyjä ja haastatteluja sekä vanhemmille että kerholaisille. (Sakasti. Seurakuntatyö. Kasvatus. Ajankohtaista.) Palautteen perusteella tulevaa toimintaa on mahdollista suunnitella toiveita vastaavaksi. Tässä opinnäytetyössä tehty kysely vanhemmille on aiemmin todetun kasvatusyhteistyön lisäksi osa varhaiskasvatustyön arviointia. Tuusulan seurakunnalla on mahdollisuus arvioida työtään kyselyn tulosten perusteella. Toiminnasta saatu arviointi on tärkeä palaute myös perheille, jotka toimintaan osallistuvat.

3 VARHAISKASVATUS TUUSULAN SEURAKUNNASSA

3.1 Varhaiskasvatus kasvatuksen työalana

Tuusulan kunta sijaitsee Keski-Uudellamaalla, ja se on noin 38 000 asukkaan maaseutumainen kunta. Tuusulanjärven tuntumassa sijaitsee pääkeskus Hyrylä, jossa on noin 23 000 asukasta ja Jokelassa on noin 6300 asukasta, Kellokoskella noin 5000 ja maaseutualueilla noin 4600 asukasta. (Tuusula. Etusivu. Tuusulatieta. Tietoa Tuusulasta. Keskukset.) Tuusulan evankelis-luterilainen seurakunta kuuluu Espoon hiippakuntaan, ja kunnan asukkaista on seurakunnan jäseniä hieman yli 70 prosenttia.

Tuusulan seurakunnassa varhaiskasvatus on ollut osana kasvatuksen työalaa perhetoiminnan ja nuorisotyön kanssa vuoden 2018 alusta alkaen. Päiväkerhojen lisäksi Tuusulan seurakunnan varhaiskasvatus- ja perhetoiminta pitää sisällään perhekerhot, ekavauvaryhmät, avoimet perhemuskarit, pyhäkoulut ja yhden vanhemman olohuoneen. Seurakunta toteuttaa myös päivähoitoyhteistyötä sekä järjestää kotikirkko tutuksi eskareille -tapahtumat ja joulukirkkoja. Lasten ja perheiden jumalanpalvelukset kuten perhemessut, perhekirkot ja perhekerhon metsäkirkot sekä päivähoidon joulukirkot kokoavat yhteen noin 2000 lasta ja vanhempaa vuosittain. Myös leirit ja perheretket kuuluvat osaksi varhaiskasvatus- ja perhetoimintaa. (Tuusulan seurakunnan ja hautainhoitorahaston talousarvio 2018, 8-9.)

Tuusulan seurakunnan alueella oli 3–5-vuotiaita lapsia 1431 vuonna 2016. Tilaston mukaan heistä seurakunnan pyhäkouluihin osallistui 30 ja päiväkerhoihin 273 lasta vuoden 2016 aikana. Päiväkerholaisten määrä on huomattavasti enemmän kuin vuonna 2018. Tämä tarkoittaa sitä, että Tuusulan seurakunnan 3–5-vuotiaista lapsista 19,1 prosenttia osallistui ainakin kerran seurakunnan järjestämään päiväkerhoon vuonna 2016. Päiväkerhojen tavoitettavuusprosentti kunnan ikäluokasta on suuntaa antava. Sama lapsi on mahdollisesti saattanut osallistua useampaan esim. kahteen päiväkerhoryhmään, jolloin hän näkyy tilastossa kahdena. Ikäluokkansa tilastossa hänet on mainittu vain kerran. (Varhaiskasvatus-, ja nuorisotyön tavoitettavuus, Tuusula)

Tilastosta voi päätellä, että edelleen noin 80 prosentilla lapsista ei ole kokemusta seurakunnan päiväkerhoista. Tämä todennäköisesti selittyy sillä, että lapsi käy kunnallisessa tai yksityisessä päivähoitossa ja molemmat vanhemmat ovat palkanneet töihin. Päiväkerhot toteutuvat usein vain yhdestä kolmeen kertaa viikossa, joten kokoaikatyössä olevien vanhempien on lähes mahdotonta valita nykypäivänä tätä vaihtoehtoa lapselleen. Useimmiten päiväkerhoihin osallistuvat lapset, joiden äiti tai isä on heitä kotona hoitamassa. (Varhaiskasvatus-, ja nuorisotyön tavoitavuus, Tuusula)

Tuusulan seurakunta järjestää päiväkerhoja viidessä eri toimipaikassa: Riihikalliossa, Kellokoskella, Hyrylän seurakuntakeskuksessa, Lahelan tertussa sekä Jokelassa. Näissä toimii yhteensä 15 eri päiväkerhoryhmää sekä yksi koululaisten iltapäiväkerho, joka kokoontuu Kellokoskella. Kesäkerhoja on ollut neljä, joissa on käynyt noin 160 lasta vuosittain. Lisäksi kaikissa viidessä toimipaikassa järjestetään varhaiskasvatus- ja perhetoimintaa. Tuusulan seurakunnan päiväkerhoissa kävi 200 lasta 15 eri ryhmässä vuoden 2018 aikana. Lisäksi pyhäkoulussa ja kesäkerhossa kävi molemmissa 160 lasta. Kaiken kaikkiaan seurakunnan päiväkerhoihin, iltapäiväkerhoon (16 lasta), kesäkerhoon ja pyhäkouluun osallistui 536 lasta. Lisäksi vuosittain on osallistunut lapsia ja vanhempia muihin kerhoihin ja ryhmiin, joista erityisen suuren suosion on saanut perhekerho. (Tuusulan seurakunnan ja hautainhoitorahaston talousarvio 2018, 8–9.)

Seurakunnan toimintakertomuksessa todetaan, että laadukkaan varhaiskasvatustoiminnan kehittämisessä ja ylläpitämisessä tärkeää on myös sisäilman kannalta terveet tilat, joissa toimintaa järjestetään. Tilojen tulee olla sopivat sekä perheille että pienille lapsille. (Tuusulan seurakunnan ja hautainhoitorahaston kertomus 2017, 17.)

3.2 Päiväkerhot Jokelassa

Tuusulan seurakunnan päiväkerhot on tarkoitettu 2–5-vuotiaille lapsille. Kerhotoiminta perustuu kristillisiin arvoihin ja ihmiskäsitykseen. Päiväkerho on lapselle

paikka, jossa hän voi kokea yhdessä tekemisen ja leikin iloa sekä aitoa välittämistä. Kerhossa toimitaan kasvatusyhteistyössä kodin kanssa. Päiväkerhot koontuvat kolme tuntia kerrallaan ja kolme kertaa viikossa. Toiminnan tavoitteena on tukea ja vahvistaa lapsen kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä. (Tuusulan seurakunta 2018, päiväkerhot.)

Kerhoissa kristilliset arvot näkyvät muun muassa siten, että lasten kanssa hiljennytään hetkeksi, sytytetään kynttilä, tutustutaan Raamattuun ja sen kertomuksiin sekä lauletaan hengellisiä lauluja. Päiväkerhon tarkoituksena on olla lapselle turvallinen ja levollinen paikka, jossa hän voi toimia sekä tulla kuulluksi omana itsenään. Myös toisten lasten kanssa leikkiminen on tärkeää lapselle. Päiväkerhojen ohjelma suunnitellaan lasten ikätason mukaisesti. Kerhopäivä sisältää välipalaketken, jolloin lapsi voi syödä omia eväitään. Päiväkerho järjestetään joko aamutai iltapäivisin. Kerhoihin on ennakoilmoittautuminen ja kerhomaksu on vuosien ajan määräytynyt viikoittaisten osallistumiskertojen mukaan. Vuoden 2019 alkaen kerhot ovat olleet maksuttomia. (Tuusulan seurakunta 2018, päiväkerhot, Tuusulan seurakunta, toiminta, lapset ja perheet, päiväkerhot).

Vuonna 2018 Jokelassa toimi neljä eri päiväkerhoryhmää, joissa oli lapsia 32 eri perheestä. Kerhoja ohjasi neljä seurakunnan varhaiskasvatuksen lastenohjaajaa. Päiväkerhon kokoontumispaikkana oli Jokelan kirkolla sijaitsevat päiväkerhotilat ja aidattu ulkoilualue. Päiväkerhon ohjelmaan sisältyi vapaata leikkiä, yhteinen hiljentyminen jonkin kristillisen teeman tai Raamatun kertomuksen äärelle, askartelua, musisoimista, liikuntaa ja metsäretkiä. Myös välipala kuului ohjelmaan. Kerhoissa toimi pääsääntöisesti kaksi lastenohjaajaa kerrallaan siten, että aikuisia oli riittävästi lapsimäärään nähden. Ryhmän koko riippuu lapsen iästä: mitä pienemmät lapset, sitä pienempi on ryhmä. Tuusulassa kerhoryhmien koko on kuudesta viiteentoista lasta ryhmää kohden. (Tuusulan seurakunta 2018, päiväkerhot.)

4 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

4.1 Tutkimuksen tarkoitus ja tavoite

Tutkimuskysymyksiä on kaksi: millaisena vanhemmat kokevat päiväkerhotoiminnan Jokelassa ja miten seurakunta voi kehittää toimintaansa. Olemme pohtineet myös, onko seurakunnan tekemällä kasvatustyöllä merkitys vanhemmille kristillisen kasvatuksen tarjoajana.

Päädyimme kartoittamaan vanhempien mielipiteitä ja kokemuksia kyselyn avulla. Tavallisesti kyselytutkimus sisältää enimmäkseen suljettuja osioita, mutta myös avoimet osiot ovat tarpeellisia. Molempiin liittyy sekä hyviä että huonoja puolia. Mittausta selkiyttää valmiiksi annetut vastausvaihtoehdot, ja ne tekevät tietojen käsittelystä helpompaa. (Vehkalahti 2014, 25.) Kyselyn toteuttaminen on myös Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2016 -asiakirjan linjausten mukaista toimintaa. Vanhemmille ja huoltajille tarjoutuu mahdollisuus kasvatusyhteistyöhön, sekä heillä on mahdollisuus vaikuttaa toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen yhdessä seurakunnan kasvattajien kanssa.

Tutkimuksen tarkoituksena oli saada tietoa päiväkerhoa käyvien lasten vanhempien toiveista ja mielipiteistä koskien Jokelan päiväkerhoja ja siten selvittää vanhempien kokemuksia ja kehittämisideoita Jokelan päiväkerhotoiminnassa. Toteutimme vanhemmille suunnatun kvantitatiivisen eli määrällisen kyselyn, joka koostui pääasiassa monivalintakysymyksistä. Lisäksi kyselylomakkeessa oli avoin osio, johon oli mahdollisuus vastata vapaamuotoisesti. Avoimista vastauksista voidaan saada tutkimuksen kannalta tärkeää tietoa, joka muuten olisi voinut jäädä kokonaan havaitsematta. (Vehkalahti 2014, 24.)

Tutkimuksemme tavoitteena oli saada seurakunnalle tietoa Jokelan päiväkerhojen toimivuudesta vanhempien näkökulmasta siten, että myös vanhemmille koituu mahdollisuus voimaantumiseen lapsen ollessa päiväkerhossa. Seurakunnan on tärkeää vastata perheiden tarpeisiin ja toiveisiin parhaalla mahdollisella tavalla.

4.2 Aineiston keruu

Kvantitatiivisella tutkimuksella pyrimme saamaan mahdollisimman paljon tutkimusaineistoa. Kvantitatiivista tutkimusta käytetään lukumääräisten tutkimusaineistojen kokoamisessa. Mittausmenetelmien avulla pystytään kuvaamaan erilaisten ilmiöiden tuloksia. (Vilpas i.a.) Tutkimuksen kohderyhmään kuului 32 perhettä.

Laadimme paperisen kyselylomakkeen (LIITE 1). Kyselylomake toimi tiedonkeruumuotona hyvin, sillä saimme tietoa kohderyhmän kokemuksista ja mielipiteistä. Lähtökohtana kvantitatiivisessa tutkimuksessa on ilmiön tutkiminen mitattavassa muodossa. (Tähtinen, Laakkonen & Broberg 2011, 20–21.) Kyselyn alkuun oli laadittu saatesanat, joissa kerrottiin kyselyn tarkoituksesta sekä siitä, että vastaukset saa jättää nimettömänä. Kyselylomakkeessa oli pääasiassa strukturoituja eli monivalintakysymyksiä ja lisäksi mukana oli kaksi avointa kysymystä. Avoimista vastauksista voidaan saada tutkimuksen kannalta tärkeää tietoa, joka muuten olisi voinut jäädä kokonaan havaitsematta. (Vehkalahti 2014, 24.)

Vilkan (2005, 74) mukaan tavallinen epäkohta kyselyissä on vastausten alhainen määrä. Tästä syystä olimme itse paikan päällä Jokelan päiväkerhossa jakamassa ja vastaanottamassa kyselylomakkeita. Kyselyn avulla vanhemmat saivat kertoa toiveistaan, odotuksistaan ja kokemuksistaan seurakunnan järjestämästä päiväkerhosta Jokelassa. Vanhemmilla oli myös mahdollisuus tuoda esiin ehdotuksiin päiväkerhon sisältöön, toimintaan ja käytännön järjestelyihin.

Kysely tehtiin yhteistyössä seurakunnan johtavan varhaiskasvatuksen ohjaajan kanssa, joka on aiempina vuosina toteuttanut samantyyppisiä kyselyitä vanhemmille verkkosivuilla. Tavoitteenamme oli tuottaa erityisen helposti täytettävä kysely, jonka vastaamiseen kuluisi vain muutama minuutti. Lyhyellä vastausajalla halusimme varmistaa vanhempien mahdollisuuden ja innostuksen kyselyn osallistumiseen.

Kyselyn alkuun laadimme muutaman taustoittavan kysymyksen, joilla ei sinänsä ole merkitystä lopputulokselle, mutta ne orientoivat hahmottamaan kokonaisuutta. Tällainen oli esimerkiksi ensimmäinen kysymys, jossa kysyttiin, kuinka

kauan lapsi on osallistunut seurakunnan päiväkerhoon. Jos lapsi on juuri aloittanut päiväkerhossa (a-vaihtoehto), ei olisi ihme, jos hänellä ei vielä olisi kavereita kerhossa. Kysyimme myös lapsen sisarusten osallistumisesta kerhoon ja lapsen viikoittaisista kerhokerroista. Seuraavaksi kysyimme kerhon alkamis- ja päätty-misaikojen sopivuudesta, lapsen innostuneisuudesta ja kaverisuhteista sekä seurakunnan lastenohjaajien tavasta kohdata vanhemmat. Kyselyn puolivälissä oli mahdollisuus kertoa näkemys kerhon sisällöstä ja vanhempien vaikutusmahdol-lisuuksista. Vanhempien saama kasvatuksellinen tuki, hengähdystauko sekä kristillisten arvojen tärkeys olivat myös mukana kysymyksissä. Kerhon sisältö ja sen eri painotukset näkyivät myös kyselyssä.

Kysely toteutettiin Tuusulan seurakunnassa Jokelan toimipisteessä, jossa toimi neljä päiväkerhoryhmää. Valitsemamme ryhmät koostuivat 3–5-vuotiaista lap-sista. Toteutimme kyselyn 19.–20.4.2018, mikä mahdollisti sen, että tavoitimme lähes jokaisen Jokelan päiväkerhoa käyvän lapsen vanhemman. Kysyimme vanhemmilta halukkuutta osallistua kyselyyn. Jokainen lastaan tuonut vanhempi oli kiinnostunut kyselystämme ja osallistui siihen. Vanhemmilla oli mahdollisuus täyt-tää kysely heti tai viedä kysely kotiin täytettäväksi kerhon ajaksi. Saimme täytet-tynä takaisin kaikki kyselyt, jotka jaoimme vanhemmille. Yksi lomake palautettiin seuraavalla viikolla seurakunnan palautuslaatikkoon, jonka saimme takaisin muutaman päivän myöhemmin.

4.3 Aineiston analysointi

Määrällisen tutkimusaineistomme analysointi perustuu kyselyvastausten kuvaa-miseen ja tulkitsemiseen. Kerromme niistä sanallisesti, numeraalisesti sekä pyl-väsdiagrammien avulla. Määrällisen analyysin tarkoituksena on selvittää ilmiöi-den yleisyyttä ja syy-seuraussuhteita tilastojen avulla (Jyväskylän yliopisto 2015, digipalvelut). Kysely tavoitti kokonaisuudessaan 30/32 päiväkerhoa käyvien las-ten vanhemmista tai huoltajista. Vain kaksi kerholaista ei ollut näinä päivinä mu-kana kerhossa, joten nämä perheet eivät vastanneet kyselyyn.

Kun viimeinenkin kyselylomake oli palautunut, aloitimme aineiston analysoinnin. Numeroimme jokaisen täytetyn kyselylomakkeen. Keräsimme manuaalisesti lukumäärät jokaisen strukturoidun kysymyksen vastausvaihtoehdosta. Sen jälkeen laskimme, kuinka monta kertaa jokainen vastausvaihtoehto oli valittu, ja teimme niistä koosteen. Vastausvaihtoehtoja oli kolme, jotka olimme merkinneet a, b ja c. Pääasiallisesti vastauskohta a merkitsi positiivista suhtautumista kysymyseen, b-kohta oli melko neutraali ja c-kohdassa oli jotain toivomisen varaa johonkin päiväkerhojen yksityiskohtaan liittyen.

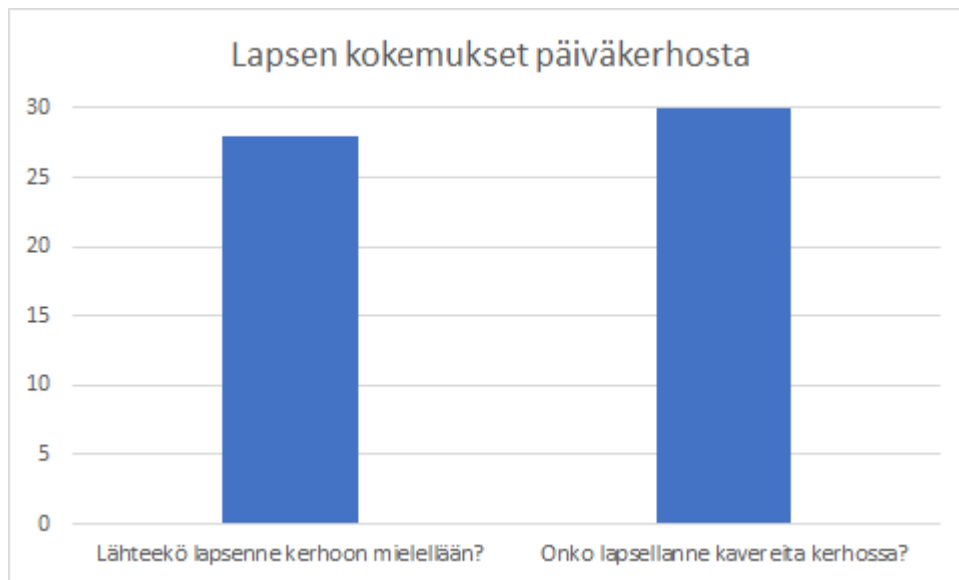
On tyypillistä, että kvantitatiivinen tutkimus sisältää myös yhden tai useamman avoimen kysymyksen (Vilkka 2005, 86–87). Avointen kysymysten kohdalla on tärkeää muistaa, että ei ole olemassa absoluuttisia faktoja, vaan vastaukset perustuvat subjektiivisiin kokemuksiin. Avointen kysymysten vastaukset litteroitiin ja koottiin erilliseksi dokumentiksi. Vastauksia kertyi yksi sivullinen. Kokosimme vastaukset myös postereihin, jotka löytyvät opinnäytetyömme kohdasta kyselyn tulokset (5.1). Vilkan (2005, 86) mukaan avointen kysymysten tavoitteena on saada vastaajalta spontaani mielipide, jolloin vastaamista ei juurikaan rajata. Avointen kysymysten vastauksille oli varattu hyvin tilaa kysymyslomakkeessa. Vastausten kokoamisen jälkeen aloitimme tulosten tarkastelun ja opinnäytetyön kirjoittamisen.

Mielenkiintoiseksi tutkimuksen vastausten analysointivaiheen tekee aineiston elämänläheisyys, kuten Hirsijärvi, Remes ja Sajavaara (1997, 220) toteavat. Metsämuurosen (2008, 14) mukaan laadullinen tutkimus sopii hyvin silloin, kun halutaan tutkia ja analysoida tilanteita, jotka ovat luonnollisia, eikä niitä voida järjestää kokeeksi. Vanhempien kohtaaminen oli hyvin luontevaa tutkimusympäristössä, eikä siihen liittynyt koetilanteeseen verrattavaa jännitettä. Vanhemmille annettiin mahdollisuus viedä kyselylomake kerhon ajaksi kotiin, jos se tuntui heistä luontevalta.

5 TULOSTEN TARKASTELO

5.1 Kyselyn tulokset

Laadimme vanhempien vastausten perusteella graafiset esitystavat, havainnollistavat pylväsdiagrammit. Päätimme, että emme tee pylväsdiagrammia jokaisesta kysymyslomakkeen vastauksesta, vaan keskityimme tutkimuksen kannalta merkittävimpiin kohtiin. Olemme valinneet pylväsdiagrammeihin seuraavia vastauksia, joita voidaan esittää numeraalisesti.

KUVIO 1 Lapsen kokemukset päiväkerhosta (n=30)

Vanhempien vastausten mukaan lähes jokainen lapsi lähtee kerhoon mielellään (28/30). (KUVIO 1)

Oikeanpuoleisessa pylväässä näkyy, että kaikki kyselyyn vastanneet vanhemmat (30/30) vastasivat, että lapsella on vähintään yksi kaveri päiväkerhossa (KUVIO 1.)

Kyselylomakkeessa oli mukana myös orientoivia kysymyksiä, joiden perusteella kävi ilmi, että suurin osa lapsista oli käynyt seurakunnan järjestämässä päiväkerhossa vähintään vuoden. Lähes kaikista perheistä kävi päiväkerhossa yksi tai kaksi lasta. Suurin osa lapsista kävi kerhossa kahdesti viikon aikana.

KUVIO 2 Vanhempien tyytyväisyys ja mahdollisuus vaikuttaa kerhon sisältöön (n=30)

Vanhemmat saivat kyselylomakkeen avulla tuoda esille omia toiveitaan liittyen päiväkerhon sisältöön. Vasemman puoleisessa pylväässä näkyy, että suurin osa vanhemmista (22/30) oli lähtökohtaisesti erittäin tyytyväisiä tähänhetkiseen päiväkerhossa tarjolla olevaan ohjelmaan. (KUVIO 2).

Oikeanpuoleisessa pylväässä näkyy, että vanhemmilta kysyttäessä heidän mahdollisuudestaan vaikuttaa päiväkerhon sisältöön noin joka kolmas vanhemmista (9/30) kokee mahdolliset ehdotuksensa tulleen huomioiduksi (KUVIO 2). Yksi vastaajista kommentoi: "Toiveita ei ole erityisesti kysytty, mutta tyytyväinen kerhon toimintaan."

Kysymyslomakkeessa kysyttiin vanhempien muita sisältötoiveita sekä teemoja, joita he toivoisivat päiväkerhoon. Kolme eniten vanhempia kiinnostavaa teemaa oli: luonto (11/30), liikunta (9/30) sekä askartelu ja muu taide (3/30). Osa vanhemmista ei tuonut lisätoiveita esille. Yli puolet vanhemmista toivoo päiväkerhon

sisältöön käsiteltäväksi kirkkovuoden juhlapyyhiä. Alle puolet vanhemmista toivoo sisältöön kristillisiä perinteitä ja kolmasosa Raamatun kertomuksia.

Vanhempien ehdottamat lisätoiveet ovat liikunta, ulkoilu, tyttöjen ja poikien yhteisleikkien järjestäminen ja mahdollistaminen, sekä ohjatun toiminnan kuten askartelun lisääminen. Kyseiset aiheet ilmenivät yksittäisissä vastauksissa. Useat vastaajat jättivät myös ilmoittamatta lisätoiveitaan. Vastauksissa kirjoitettiin ”Kerho on kiva, lapsen oma juttu. Teette arvokasta työtä!” sekä ”Ihanat ohjaajat ja hyvä kokemus jo useamman vuoden takaa. Kaikki kolme lasta käyneet kerhossa.”

KUVIO 3 Kristillisen sisällön tärkeys kerhossa ja vanhemman saama hengähdystauko (n=30)

Kristilliset arvot olivat merkityksellisiä lähes jokaiselle vanhemmalle. Vasemmanpuoleisessa pylväässä näkyy, että vanhemmista suurimmalle osalle (19/30) ne merkitsevät paljon (KUVIO 3.)

Yksi kysymyksistämme käsitteli päiväkerhon myötä vanhemmille mahdollistuvaa hengähdystaukoa arjessa. Oikeanpuoleisessa pylväässä näkyy, että vanhemmista yli puolet (19/30) kokee saavan riittävästi hengähdystaukoa (KUVIO 3.)

Vanhemmat ovat vastausten perusteella tyytyväisiä päiväkerhon ajankohtaan eli kellonaikaan ja viikonpäivään. Se on lähes kaikille sopiva (28/30).

Vanhempien kokemukset lastenohjaajien osoittamasta huomioinnista lasten tuonti- ja hakutilanteissa näyttivät, että suurin osa vanhemmista (27/30) kokee tulleen hyvin huomioituksi lastenohjaajien taholta.

Lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvän tuen saamista vanhemmille käsittelevä kysymys osoittaa, että enemmistö vanhemmista (27/30) kokee saavansa sitä seurakunnalta riittävästi ja näin ollen vanhemmat vaikuttavat olevan tyytyväisiä nykytilanteeseen. Avoimissa kysymyksissä kysyttiin vanhempien toiveista ja kehittämisisideoista Tuusulan seurakunnalle. Vastausten perusteella vanhemmat toivovat seurakunnalta seuraavia asioita: liikuntaryhmiä koululaisille ja eskarilaisille, perhekerhoja ja perheretkiä, kokkikerhoa, puistotapaamisia ja ulkoilupäiviä, perhejumalanpalveluksia, muskaria ja teemapäiviä sekä parisuhdepäiviä. Yhdessä vastauksessa sanottiin näin: ”Toivoisimme lisää liikuntaryhmiä. Kun pojille on järjestetty säbäkerhoja, niin jotain sellaista myös tytöille!” Eräs toinen vastaaja kirjoitti ”Aivan ihana kerho. Kaikki mennyt todella hyvin!”

5.2 Tulokset postereina

Kyselyn vastauksista voi tehdä johtopäätöksen, että Jokelassa asuvien vanhempien kokemukset ovat myönteisiä seurakunnan päiväkerhotoiminnasta. Tämän voi todeta siitä huolimatta, että esille tuotiin kehittämisisideoita ja uusia toimintaehdotuksia. Kokosimme vanhempien kokemukset ja kehittämissuositukset postereihin, joista toimitimme kopiot myös seurakunnalle. Jokelan päiväkerhoissa käy lapsia 32 perheestä ja kyselyyn vastasi 30 perhettä, voimme todeta kyselyn onnistuneen erittäin hyvin. Osa vanhempien esiin tuomista toiveista löytyy jo Tuusulan seurakunnan toiminnasta kuten avoin muskari ja perhekerho, mutta kaikkia toimintamuotoja ei ole vielä järjestetty Jokelan alueella. Olemme esitelleet kyselyn tulokset Tuusulan seurakunnan johtavalle varhaiskasvatuksen ohjaajalle ja

hänen tiimilleen, jonne toimitamme myös valmiin opinnäytetyömme. Posterit otettiin seurakunnassa kiitollisena vastaan ja he aikovat käsitellä niitä varhaiskasvatus- ja perhetyön tiimissä sekä toteuttaa kehittämissuhteita mahdollisuuksien mukaan.

VANHEMPIEN KOKEMUKSET TUUSULAN SRK:N PÄIVÄKERHOISTA
JOKELASSA

vastauksia 30/32 kpl

- LÄHES KAIKKI LAPSET KÄYNEET KERHOA YLI VUODEN
- USEIMMILLA PERHEILLÄ 1-2 LASTA KERHOSSA
- SUURIN OSA LAPSISTA KÄVI KERHOSSA 2 krt/vko
- VANHEMMISTA 28/30 KERHON AJANKOHTA OLI SOPIVA (=klo aika)
- VANHEMMISTA 29/30 NÄKI, ETTÄ LAPSI LAHTEE KERHOON MIELELLÄÄN
- KAIKKIEN VANHEMPEN MIELESTÄ LAPSELLA OLI AINAKIN YKSI KAVERI KERHOSSA
- 29/30 VANHEMMALLE KRISTILLISET ARVOT OVAT MERKITYKSELLISIÄ

VANHEMPIEN
TYTYVÄISYYS
LASTENOHJAAJIIN:

27/30 "TAVALLISESTI
MEIDÄT HUOMIOIDAAN
HYVIN"

VANHEMPIEN
TYTYVÄISYYS KERHON
SISÄLTÖÖN JA
TOIMINTAAN:

25/30 "ERITTÄIN
TYTYVÄISIÄ"

LISÄTOIVEITA:

LIKUNTAA, ULKOILUA,
POIKIEN JA TYTTÖJEN
YHTEISTÄ LEIKKÄÄ, OHJATUN
TOIMINNAN, ESIM.
ASKARTELUN LISÄÄMINEN.

**VANHEMMAT TOIVOIVAT SEURAAVIA
TEKMOJÄ KERHON KRISTILLISEN
SISÄLTÖÖN:**

1. Oikeusvuocon pätepykät
2. Kesäilätoiminnat
3. Raamattun lounasmäärä

MUITA TOIVEITA SEURAKUNNALLE:

- **LIIKUNTARYHMÄ
KOULULAINILLE JA
EIKARILAINILLE**
- **PERHEKERHOJA/RETKÄ**
- **PUIHTOTAPAAMISIA/ULKOILU-
RAIVIA**
- **PERHEJUMALANPALVELUKSIA**
- **MUSKARI/TEEMARAIVIA**
- **RARIJUNDERAIVIA**

DIAK HELSINKI, Nelli Paananen,
Tuus Tehti 5/2015

**VANHEMMAT TOIVOIVAT KERHOON
KRISTILLISEN KASVATUKSEN LISÄKSI:**

1. LUONTOA JA LIIKUNTAA (20/30)
2. ASKARTELUA TAI MUITA
TAIDETTA (3/30)

VANHEMPIEN HENGÄHDYSTAUKO:

**YLI PUOLET KOKI, ETTÄ
KERHO TARJOAA HEILLE
RIITTÄVÄN HENGÄHDYSTAUKON
ARJESSA.**

**3/30 SAA HENGÄHDYSTAUKOJA
VÄHÄN.**

**VANHEMPIEN SAAMA
KASVATUKSELLINEN TUKI:**

VANHEMMISTA 27/30 KOKEMUS:

**"OLEMME SAANEET
RIITTÄVÄSTI"**

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

6.1 Tutkimustulosten luotettavuus ja eettisyys

Toimiaksemme eettisesti ja hyvien tapojen mukaisesti keräsimme teoretiedot luotettavista ja relevanteista lähteistä. Olemme myös tehneet lähdemerkinnät asianmukaisesti. Haimme tutkimuslupaa Tuusulan seurakunnan kirkkoherralta ennen tutkimuksen aloittamista. Kerroimme mitä, missä ja milloin aiomme tutkia. Saimme luvan sähköpostilla ja luvan saatuaamme lähdimme toteuttamaan kyselyä Jokelassa. Kohtasimme vanhemmat päiväkerhotilan eteisaulassa, jossa esittelimme itsemme ja kerroimme kyselystämme. Kerroimme myös sen, että he saavat jättää vastauksensa nimettömänä, jolloin me emme tiedä kuka tai ketkä ovat vastanneet. Anonymiteetikysymyksen esille tuominen herättää luottamusta ja poistaa turhia pelkoja (Soininen 1995, 130). Vanhemmat saivat jättää täytetyt kyselyt niille varattuun suljettuun laatikkoon.

Olimme harkinneet kysymykset niin, ettemme voi yksittäisen vastaajan henkilöllisyyttä millään tavalla tunnistaa. Emme muutoinkaan olleet tekemisissä nimien tai henkilöllisyystietojen kanssa, joten tutkimus on eettisestikin kestäväällä tavalla toteutettu. Työmme luotettavuuden kannalta on tärkeää kertoa myös seurakunnalle, miten olemme opinnäytetyöprosessimme ja kyselymme toteuttaneet. Opin­näytetyöprosessin päätyttyä tuhoamme täytetyt kyselyt.

Tutkimuksemme luotettavuutta lisää saamiemme vastausten suuri lukumäärä. Kohderyhmäämme kuului 32 perhettä, joista jopa 30 vastasi kyselyymme. Voimme todeta tutkimuksemme onnistuneen myös tältä osin erinomaisesti. Kyselylomake kasvokkain annettuna toimi tiedonkeruumuotona hyvin, sillä saimme tietoa kohderyhmän kokemuksista ja mielipiteistä luotettavalla tavalla. Vanhempien henkilökohtaisella kohtaamisella kerhotilan aulassa on todennäköisesti ollut iso merkitys.

6.2 Ajatuksia kirkon varhaiskasvatuksen nykytilanteen kehittämiseen

Seurakunnat elävät suuressa murroksessa ja meillä tulevana varhaiskasvatuksen ohjaajina tulee mieleen ajatuksia sekä päiväkerhotoiminnan että lapsille ja perheille suunnatun toiminnan jatkuvuudesta seurakunnissa. Tänä päivänä perheiden arjen täyttää usein kiire ja tarjontaa erilaisista harrastuksista on valtavasti. Erilaisten muiden aktiviteettimahdollisuuksien runsaus vie osallistujia pois seurakuntien tarjoamasta ohjelmasta. Lapsille ja perheille tarkoitettua toimintaa voisi seurakunnissa painottaa enemmän loma-aikoihin, erityisesti kesän ajaksi. Usein lasten muut harrastukset ja kerhot ovat kesäisin tauolla ja silloin seurakunnan tarjoamaan toimintaan olisi enemmän aikaa osallistua.

Seurakunnan on tärkeää kuunnella mitä seurakuntalaiset siltä toivovat. Kyselymme tuloksista käy ilmi, että koululaisille toivotaan lisää liikuntaryhmiä, perheille retkiä, parisuhdepäiviä, teemapäiviä, puistotapaamisia sekä perhejumalanpalveluksia. Toiminnassa on hyvä muistaa myös seurakunnan perustehtävä, jossa seurakuntalainen saa olla armollisen Jumalan lähellä ja hyvässä hoidossa.

Pohdimme, voisiko seurakunta tarjota lapsille suunnattua iltapainotteista kerhoa sekä avointa perhekerhoa esimerkiksi suurempien kauppakeskusten tiloissa. Toimintamalli, jossa lapsi ja vanhempi toimisivat saman katon alla sekä yhdessä että erikseen, saattaisi lisätä vanhempien helppoutta lähestyä seurakuntaa. Tällä tavalla asiasta hyötyisivät useat osapuolet. Lapselle tarjoutuisi mahdollisuus saada kristillistä kasvatusta sekä leikin kautta sosiaalista kontaktia muihin lapsiin. Lapsen vanhempi saisi mahdollisuuden hoitaa ruokaostoksensa keskeyttämättä sekä tilaisuuden osallistua ostosten lomassa yhdessä lapsensa kanssa avoimeen perhekerhoon hiljentymään sekä kenties nauttimaan kahvi- tai teekupillisen.

Seurakunnan antaman varhaiskasvatuksen voi kokea ainutlaatuisena ne perheet, jotka arvostavat kristillistä kasvatusta ja kirkon arvomaailmaa. Seurakunnan on tärkeää pystyä vastaamaan myös tämän päivän ilmiöihin, kuten monikulttuurisuuden ja erilaisiin perherakenteisiin. Toimiva päiväkerho, johon vanhemmat

sekä lapset ovat tyytyväisiä, voi lujittaa myös vanhemman kokemusta seurakunnan jäsenyydestä. Lisäksi vanhempien kiinnostus seurakunnan toimintaan voi myös muilla tavoin lisääntyä.

6.3 Pohdinta ja oma ammatillinen kasvu

Opiskelemme kirkon varhaiskasvatuksen ohjaajiksi ja tulevan työmme keskiössä ovat lapset ja perheet. Olemme suorittaneet opintoihimme kuuluvan harjoittelun seurakunnan varhaiskasvatuksessa. Olemme tuoneet opinnäytetyössämme esille joitakin kokemuksiimme perustuvia tietoja. Kirkon varhaiskasvatuksen ohjaajan tehtäviin kuuluu lapsi- ja perhetoiminnan kehittäminen seurakunnassa. Opinnäytetyössä kehitimme lapsi- ja perhetoimintaa yhteistyössä Tuusulan seurakunnan kanssa.

Kirkon varhaiskasvatuksen ohjaaja kohtaa työssään jatkuvasti erilaisia lapsia, vanhempia ja perheitä. Koemme, että työtehtäviin kuuluu myös eräänlainen "saatavilla olo", koska milloin tahansa vanhempi voi tuntea halua keskustella esimerkiksi lastenkasvatukseen tai parisuhteeseen liittyvistä kysymyksistä tai omasta hengellisyydestään. Jokaisella kohtaamisella, lyhyelläkin, tulisi pystyä luomaan aito kuulluksi tulemisen tunne vastapuolelle. Mielestämme kohtaamisissa on hyvä muistaa, että jokainen perhe on itse oman elämänsä asiantuntija. Voimme olla mukana rinnalla kulkemassa ja vahvistamassa perheen sisäistä vuorovaikutusta ja luoda uskoa tulevaisuuteen.

Kirkon varhaiskasvatuksen ohjaaja tekee työtä myös omalla persoonallaan. Omia kokemuksia ja ammattitaitoa hyödyntämällä on mahdollisuus ymmärtää ja auttaa paremmin erilaisia perheitä ja heidän tilanteitaan. Iän tuoma kokemus on myös hyödyksi, mutta ihmiset ovat erilaisia, joten nuori vastavalmistunut varhaiskasvatuksen ohjaaja voi olla aivan yhtä ammatillinen ja sensitiivinen työssään kuin hänen vanhempi kollegansa. Olemme oivaltaneet, että seurakunnan päiväkerhossa painottuu lapsen hengellisen herkkyyden vaaliminen ja lapsi- ja perhetyön perustana on lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen sekä ammattitaitoisen varhaiskasvattajan läsnäolo.

Opinnäytetyössämme halusimme saada mahdollisimman kattavan kokonaiskuuvan niiden Jokelassa asuvien lapsiperheiden toiveista, jotka ovat osallistuneet Tuusulan seurakunnan päiväkerhotoimintaan. Ensisijaisena tavoitteena oli jokelalaisten perheiden hyvinvointi tuottamalla heille sellaisia päiväkerhokokemuksia, joita he itse toivovat ja joista he kokevat voimaantumista arjen haasteiden keskellä lasten kristillinen kasvatus huomioiden. Opinnäytetyömme kyselyn tulokset vahvistavat, että tällä hetkellä seurakunnassa tehtävä työ on suurimmalta osalta hyvää ja arvokasta. Seurakunnan tekemällä varhaiskasvatustyöllä on merkitystä ja vanhemmat haluavat edelleen viedä lapsiaan päiväkerhoon.

Tämän opinnäytetyön myötä määrällisen tutkimuksen tekeminen on antanut uusia taitoja sosionomin (AMK) ammatillisuuteen ja välineitä tulevan työn kehittämiseen. Tekemämme tutkimuksen myötä olemme myös oivaltaneet, että päiväkerhotyöllä on kaksi isoa merkitystä. Päiväkerhot muodostavat sekä vanhemmille hengähdystaukoa arjen keskelle että lapselle aikaa kristilliseen varhaiskasvatukseen, jossa on mahdollisuus leikkiä ja toimia kavereiden kanssa. Lapsen oman hengellisyyden tukeminen ja vahvistaminen on seurakunnan päiväkerhotoiminnan keskiössä.

Usein lapsiperheessä vanhemman oma aika ja lepo jäävät vähäisiksi. Kun vanhempi saa levähtää lapsensa hoivaamisesta kerhon ajaksi, koituu lepo hetki myös lapsen parhaaksi. Virkistynyt vanhempi jaksaa paremmin olla läsnä lapsellensa. Joillekin vanhemmille lapsen kerhohetki kaksi kertaa viikossa voi olla ainutlaatuisen tilaisuus levätä ja kerätä voimavaroja. Tästä näkökulmasta katsottuna on tärkeää, että kerhon ajankohta on myös lasta hoitavalle vanhemmalle sopiva. Kristillisen varhaiskasvatuksen ja voimavaraistavan toiminnan seurauksena perheillä on mahdollisuus kokea voimaantumista arjessa, mikä lisää koko perheen hyvinvointia.

LÄHTEET

- Alasuutari, M. 2010 Suunniteltu lapsuus. Tampere: Vastapaino. 16
- Clifford, D. & Burke, B. 2009. Anti-oppressive ethics and values in social work. Palgrave Macmillan. United Kingdom.
- Haapsalo, T. 2013. Kasvatuskumppanuus. Teoksessa Tää olis keskellä, Lapsi seurakunnan varhaiskasvatuksessa. Toim. Seija Saarinen. Lasten Keskus ja Kirjapaja Oy. 143–154.
- Hirsijärvi, S.; Remes, P. & Sajavaara, P 1997. Tutki ja kirjoita. 13–14, osin uudistettu painos. Helsinki: Tammi
- Jyväskylän yliopisto 2015. Etusivu / Avoimet / Humanistis-yhteiskuntatieteellinen tiedekunta / Menetelmäpolkuja humanisteille / Menetelmäpolku / Aineiston analyysimenetelmät / Määrällinen analyysi. Saatavilla 1.3.2019 <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/aineiston-analyysimenetelmat/maarallinen-analyysi>.
- Järvinen, M., Laine, A. & Hellman-Suominen, K. 2009. Varhaiskasvatusta ammattitaidolla. Helsinki: Kirjapaja. 118, 164.
- Kekkonen, M., Lehti, K. & Tirkkonen, J. 2017. Dialogisuus varhaiskasvatuksessa. Teoksessa Varhaiskasvatus katsomusten keskellä. Toim. Tiina Haapasalo, Heljä Petäjä, Päivi Vuorelma-Glad, Mirva Sanden, Hanna Pulkkinen & Ilkka Tahvanainen. Helsinki: Kirjapaja Oy,62.
- Kirkon varhaiskasvatuksen kehittämissasiakirja 2008. Lapsi on osallinen. Saatavilla 15.3.2019 [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/A135233A105C6571C225770000309FFB/\\$FILE/Varhaiskasvkehittamisen_asiakirja.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/A135233A105C6571C225770000309FFB/$FILE/Varhaiskasvkehittamisen_asiakirja.pdf)
- Kirkkohallituksen yleiskirje 2/2018. Varhaiskasvatuksen yhteistyö seurakunnan ja kunnan välillä. Saatavilla 13.2.2019 [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/EEE12A99B8AD61D6C225821D002BEE31/\\$FILE/2018](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/EEE12A99B8AD61D6C225821D002BEE31/$FILE/2018)

-2%20Varhaiskasvatuksen%20yhteisty%F6%20seurakun-
nan%20ja%20kunnan%20v%E4lill%E4.pdf

Kirkon säädöskokoelma nro 124 2017. <http://kappeli.evl.fi/Kirkkolainsaadanto.nsf/a16399f0218eff85c2256e6d00473b03/f4fd477e66c686f1c22580bc00413ec6?OpenDocument>

Kirkon varhaiskasvatuksen ohjaajan ydinosaaminen Saatavilla 1.2.2019
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/F69989152F5F3B0AC2257744002BF5ED/\\$FILE/Kirkon%20varhaiskasvatuksen%20ohjaaja.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/F69989152F5F3B0AC2257744002BF5ED/$FILE/Kirkon%20varhaiskasvatuksen%20ohjaaja.pdf)

LAPE, Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma, Hankesuunnitelma. Sosiaali- ja terveysministeriö. Saatavilla 1.2.2019 https://stm.fi/documents/1271139/1953486/Hankesuunnitelma_Lapsi-ja+perhepalveluiden+muutosohjelma.pdf/901bb807-89df-4efc-9ef6-257064f84ac

Lastenohjaajan ydinosaaminen, ammatin koulutukset ja vaiheet. Saatavilla 1.2.2019 [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/F69989152F5F3B0AC2257744002BF5ED/\\$FILE/Lastenohj_vaiheet.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/F69989152F5F3B0AC2257744002BF5ED/$FILE/Lastenohj_vaiheet.pdf)

Launonen, P. 2008. Kasvattava ja palveleva kirkko- kristillinen lapsi- ja nuorisotyö historian murrosvaiheissa. Teoksessa Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Toim Jouko Porkka. LK-kirjat 2008. 221–234.

Luodeslampi, J. 2013. Ihmettelyn pedagogiikkaa ja muita avauksia lapsen hengellisyden näkemiseen. Teoksessa Tää olis keskellä, Lapsi seurakunnan varhaiskasvatuksessa. Toim. Seija Saarinen. Lasten keskus ja Kirjapaja Oy. 46–59.

Mattila, S. 2013. Lapsi ja aikuinen vuorovaikutuksessa. Teoksessa Tää olis keskellä, Lapsi seurakunnan varhaiskasvatuksessa. Toim. Seija Saarinen. Lasten keskus ja Kirjapaja Oy. 60–61.

Metsämuuronen, J. 2008. Laadullisen tutkimuksen perusteet. Metodologia-sarja 4. Helsinki. Gummerus.

- Muhonen, M. & Tirri, K. 2008. Mitä on kristillinen kasvatust? Teoksessa Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Toim. Jouko Porkka. LK-kirjat 2008. 63–82.
- Ojell, R. 2013. Varhaiskasvatust seurakunnassa. Teoksessa Tää olis keskellä, Lapsi seurakunnan varhaiskasvatuksessa. Toim. Seija Saarinen. Lasten keskus ja Kirjapaja Oy.17–31.
- Ojell, R. & Petäjä, H. 2017. Kunnan ja evankelis-luterilaisen seurakunnan varhaiskasvatuksen yhteistyö. Teoksessa Varhaiskasvatust katsomusten keskellä. Toim. Tiina Haapasalo, Heljä Petäjä, Päivi Vuorelma-Glad, Mirva Sanden, Hanna Pulkkinen & Ilkka Tahvanainen. Helsinki: Kirjapaja Oy, 87–96
- Opetushallitus, Kasvatust, koulutus ja tutkinnot, Varhaiskasvatust. Saatavilla 28.2.2019 https://www.oph.fi/koulutus_ ja_ tutkinnot/varhaiskasvatust
- Paavola, H. 2017. Identiteetin tukeminen monikulttuurisessa varhaiskasvatuksessa. Teoksessa Varhaiskasvatust katsomusten keskellä. Toim. Tiina Haapasalo, Heljä Petäjä, Päivi Vuorelma-Glad, Mirva Sanden, Hanna Pulkkinen & Ilkka Tahvanainen. Helsinki: Kirjapaja Oy, 198–199.
- Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.
- Riekkinen, W. 2008. Kristillisen kasvatuksen lähtökohdist. Teoksessa Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Toim. Jouko Porkka. LK-kirjat 2008. 83–93.
- Saarinen, S. 2013. Suunnittelu seurakunnan varhaiskasvatuksessa. Teoksessa Tää olis keskellä. Lapsi seurakunnan varhaiskasvatuksessa. Toim. Seija Saarinen. Lasten keskus ja Kirjapaja Oy. 117–127.
- Sakasti, seurakuntatyö, kasvatust, varhaiskasvatust. Saatavilla 23.3.2019 <http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content449514>

- Sakasti, Seurakuntatyö. Kasvatus. Ajankohtaista. Saatavilla 26.4.2019
file:///C:/Users/omistaja/Downloads/Vasu_kirkossa-Arviointi_ ja_ kehittäminen.pdf
- Seurakuntaopisto, ammatillinen koulutus. Saatavilla 1.2.2019 <https://www.seurakuntaopisto.fi/ammattillinen-koulutus/>
- Soininen, M. 1995. Tieteellisen tutkimuksen perusteet. Painosalama Oy. Turku
- Tuusulan seurakunnan kertomus 2017. Saatavilla 29.1.2019 [https://www.tuusulanseurakunta.fi/liitteet/1823/39/toimintakertomus_2017_\(pieni\).pdf](https://www.tuusulanseurakunta.fi/liitteet/1823/39/toimintakertomus_2017_(pieni).pdf)
- Tuusulan seurakunnan ja hautainhoitorahaston talousarvio 2018 ja suunnitelma 2019–2020
- Tuusulan seurakunta 2018. Toiminta. Lapset ja perheet. Päiväkerhot. Saatavilla 2.2.2019 <https://www.tuusulanseurakunta.fi/139-paivakerhot>
- Tähtinen, J., Laakkonen, E. & Broberg, M. 2011. Tilastollisen aineiston käsittelyn ja tulkinnan perusteita. Turun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan julkaisuja C: 20. Turku. Painosalama Oy.
- Varhaiskasvatus- ja nuorisotyön tavoitavuus kunnan ikäluokasta. Tuusula 2016. Saatavilla 10.1.2019 <http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?Open=Open&cid=results-fi&q=tuusulan%20seurakunta%20p%C3%A4iv%C3%A4kerho%202016>
- Varhaiskasvatuslaki 540/2018, 2 § Saatavilla 13.2.2019 <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2018/20180540>
- Vehkalahti, K. 2014. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Oy Finn Lectura Ab.
- Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Vilpas, P. i.a Kvantitatiivinen tutkimus. Metropolia. Saatavilla 1.2.2019 <https://users.metropolia.fi/~pervil/kvantsu/Moniste.pdf>

LIITE 1. Kysely

Kysely Jokelan päiväkerhoa käyvien lasten vanhemmille osana opiskelijoiden opinnäytetyötä. Aiheena on seurakunnan päiväkerhot Jokelassa - näkökulmana vanhempien odotukset ja kokemukset. Tällä kyselyllä tavoittelemme päiväkerhotoimintaa, joka vastaa entistä paremmin vanhempien toiveita. Vastaukset saa jättää nimettömänä.

1. Kuinka kauan lapsenne on osallistunut seurakunnan päiväkerhotoimintaan?
 - a. Juuri aloittanut
 - b. Käynyt noin vuoden
 - c. Käynyt yli vuoden

2. Kuinka monta lasta perheestänne käy srk:n päiväkerhossa?
 - a. Yksi
 - b. Kaksi
 - c. Kolme tai enemmän

3. Kuinka usein lapsenne osallistuvat kerhoon?
 - a. Kerran viikossa
 - b. Kaksi kertaa viikossa
 - c. Kolme kertaa viikossa

4. Ovatko kerhon alkamis- ja päättymisajat perheellenne sopivat?
 - a. Sopivat hyvin
 - b. Sopivat melko hyvin
 - c. Eivät sovi meille: oma ehdotuksemme_____

5. Lähtekö lapsenne kerhoon mielellään?
 - a. Yleensä lähtee mielellään
 - b. Usein haluaisi jäädä pois
 - c. Harvoin lähtee mielellään

6. Onko lapsellanne kavereita kerhossa?
 - a. On useita kavereita
 - b. On yksi tai kaksi kaveria
 - c. Ei ole kavereita

7. Miten lastenohjaajat kohtaavat teidät lasten tuonti- ja hakutilanteissa?
 - a. Tavallisesti meidät huomioidaan hyvin
 - b. Joskus he huomioivat ja kerkeävät keskustelemaan
 - c. Yleensä he ovat kiireisiä eikä keskustelu päivän tapahtumista onnistu.

 8. Oletteko tyytyväisiä kerhon sisältöön ja siellä tapahtuvaan toimintaan?
 - a. Erittäin tyytyväisiä
 - b. Pääasiassa tyytyväisiä
 - c. Meillä olisi seuraavia kehittämissuunnitelmia:
-
-

9. Onko teillä mahdollisuus vaikuttaa kerhon sisältöön?
 - a. Kyllä, toiveemme on otettu hyvin huomioon
 - b. Olemme tyytyväisiä kaikkeen, jota kerhossa tapahtuu ja tehdään
 - c. Meidän toiveitamme ei ole otettu huomioon

10. Koetteko saaneenne riittävästi tukea lapsenne kasvuun ja kehitykseen liittyvissä asioissa?
 - a. kyllä, riittävästi
 - b. toivoisimme enemmän
 - c. toivomme lisää tukea ja rohkaisua elämäntilanteessamme

11. Ovatko kristilliset arvot sinulle tärkeitä?
 - a. merkitsevät paljon
 - b. merkitsevät vähän
 - c. eivät merkitse

12. Toivotteko kerhossa käsiteltävän erityisesti jotain seuraavista teemoista:
 - a. Kristilliset perinteet
 - b. Kirkkovuoden juhlapyhät
 - c. Raamatun kertomukset
 - d. Muuta, mitä?

13. Toivoisitko päiväkerhoon kristillisen kasvatuksen lisäksi myös muuta painotusta tai teemaa, esim. luonto, liikunta, taide tms.?
 - a. Toivoisin, oma ehdotukseni: _____
 - b. Nykyinen toiminta on meille sopivaa

14. Saatko srk:n päiväkerhon kautta itsellesi tarvittavan hengähdystauon arjessa?
 - a. saan riittävästi
 - b. saan vähän
 - c. en riittävästi

15. Millaista muuta lapsille ja perheille suunnattua toimintaa toivoisitte seurakunnan järjestävän?

16. Muita terveisiä seurakunnalle:

Kiitokset vastauksestasi!

Terveisin,

Helsingin Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelijat

Nelli Porthen ja Tuire Tölli

